

INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYASI

Kadirova Zumrad Iskandarovna

Xorazm viloyati Xonqa tumani 1-son kasb-hunar maktabning maxsus fan o'qituvchisi

Annatotsiya: Ushbu maqola yosh avlod ongida innovatsion yangi ilmiy bilimlarni, qandaydir kashfiyotlarni, ixtirolarni olishga qaratilgan bo'lib o'quvchi o'zi yaratgan g'oyalarni tadbiiq qilishini o'rganishini ta'minlaydi.

Kalit so'zlar: Innovatsiya, texnologiya, masofaviy ta'lim, kompetensiya, internetolami

Innovatsiya (ing .innovationas — kiritilganyangilik, ixtiro) — 1) texnika va texnologiya avlodlarini almashtirishni ta'minlash uchun iqtisodiyotga sarflangan mablag'lar; 2) ilmiy-texnika yutuklari va ilg'or tajribalarga asoslangan texnika, texnologiya, boshqarish va mehnatni tashkil etish kabi sohalaridagi yangiliklar, shuningdek, ularning turli sohalar va faoliyat doiralari qo'llanilishi

Innovatsion ta'lim texnologiyasi — bu o'quv jarayonining samaradorligini oshirish va ta'lim va ta'lim faoliyati uchun eng yaxshi shart-sharoitlarni yaratish uchun mavjud usullar va vositalarni yangi yoki sifat jihatidan yaxshilashni o'z ichiga olgan o'quv va ta'lim faoliyatini tashkil etish metodologiyasi. Jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining hozirgi tendentsiyalari. Ta'limdagi innovatsiyalar ta'lim sohasidagi innovatsiyalarning paydo bo'lishiga qaratilgan kompleks tadbirlarni o'z ichiga oladi. Bu innovatsiyalar ta'lim jarayonini tashkil etishning usul va uslublari, ta'lim va tarbiya jarayonida foydalaniladigan resurslar, ilmiy nazariyalar va tushunchalar bo'lishi mumkin. Innovatsiya yangi ilmiy bilimlarni, qandaydir kashfiyotlarni, ixtirolarni olishga qaratilgan tadqiqot faoliyatidan foydalanish orqali rivojlanadi. Bundan tashqari, innovatsiyalarning paydo bo'lishi loyihalash ishlarining natijasi bo'lishi mumkin, bunda mavjud ilmiy nazariyalar va tushunchalar asosida amaliy harakatlarni amalga oshirish imkoniyatini aks ettiruvchi instrumental va texnologik bilimlar rivojlanadi. Shunday qilib, innovatsion loyihalar yaratiladi, bu esa keyinchalik yangi texnologiyalarning paydo bo'lishiga olib keladi. Innovatsiyalar ta'lim faoliyati jarayonida ham rivojlanadi. O'quv jarayonida talabalarning nazariy va amaliy bilimlari rivojlanadi, keyinchalik ular amaliy hayotning innovatsiyalar yaratish bilan bog'liq turli sohalarida qo'llanilishi mumkin.

Innovatsion ta'lim texnologiyalari uchta asosiy komponentga asoslanadi:

1. Zamonaviy, yaxshi tuzilgan tarkib, uning asosi tadbirkorlik faoliyatining hozirgi voqeliklariga javob beradigan kasbiy faoliyatdagi kompetentsiyadir. mazmunizamonaviyaloqavositalariorqaliuzatiladiganturli multimedia materiallarini o'z ichiga oladi.

2. Zamonaviy, innovatsion o'qitish usullarini qo'llash. Bunday usullar bo'lajak mutaxassisning kompetensiyalarini rivojlantirishga, o'quvchilarni faol bilim va amaliy faoliyatga jalb etishga, bilish jarayonida tashabbuskorlikni namoyon etishga yo'naltirilgan bo'lishi kerak. Ta'lim dasturlarini passiv assimilyatsiya qilish istisno qilinadi.

3. Ta'lim jarayonida zamonaviy infra tuzilmaning mavjudligi. U o'qitishning yangi shakl va usullarini, xususan, masofaviy ta'limni qo'llashga yordam beradigan axborot, texnologik, tashkiliy va kommunikatsiya komponentlariga asoslanishi kerak.

Ta'limda innovatsion texnologiyalar o'qitishda muayyan yondashuvlarni qo'llash asosida qo'llaniladi, ya'ni, yangi texnologiyalarni rivojlantirish uchun asos bo'lgan talablar va maqsadlarni o'z ichiga olgan tamoyillar.

Pedagogik sohada barcha innovatsiyalar jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining hozirgi bosqichiga qat'iy mos kelishiga asoslanadi. Hozirgi vaqtda ular o'quvchilarning mustaqilligini rivojlantirishga, o'z-o'zini o'rganish va o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatlarini shakllantirishga, o'quv dasturlarini mexanik ravishda emas, balki ongli ravishda o'zlashtirishga qaratilishi kerak.

Ta'lim sohasidagi innovatsion texnologiyalar doimiy ravishda rivojlanib, ularning turlari kengayib bormoqda. Quyidagi asosiy texnologiyalar guruhlarini ajratish mumkin:

1. Mavzuni o'rganish sohasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yoki AKT. Ushbu texnologiyalardan foydalanish axborot jamiyatining rivojlanishi va hayotning barcha sohalarida axborot vositalarini faol joriy etish bilan bog'liq. Bunday texnologiyalar o'quvchilar ongini axborotlashtirishga qaratilgan. Ta'lim dasturlari informatika, axborot jarayonlari va AKTni o'rganishga qaratilgan yangi fanlarni o'z ichiga oladi. Professor-o'qituvchilar va talabalarning axborot madaniyatini oshirishga yordam berish uchun o'quv jarayoni ham faol ravishda axborotlashtirilmogda;

2. Shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalar. Ushbu texnologiyalar shaxsni o'qitish va tarbiyalashda ustuvor o'ringa qo'yishga qaratilgan. Butun ta'lim jarayoni shaxsning individualligi va rivojlanish xususiyatlarini isobga olgan holda, shaxsni rivojlantirishga qaratilgan.

3. O'quv jarayonini axborot-tahliliy ta'minlash. Ushbu guruh texnologiyalaridan foydalanish har bir o'quvchi, sinf, parallel, ta'lim muassasasining rivojlanishini tadqiq qilish va ularni adekvat baholashga qaratilgan;

4. Intellektual rivojlanish monitoringi. Texnologiyalarg rafiklardan foydalanishga, test tizimiga, yangi baholash usullariga asoslangan bo'lib, ular individual o'quvchilarning rivojlanish dinamikasini va umuman ta'lim sifatini kuzatish imkonini beradi;

5. Ta'lim texnologiyalari. O'quv jarayonini tarbiyadan ajratib bo'lmaydi. Shu sababli, shaxsni, uning asosiy fazilatlarini rivojlantirishning yangi usullari joriy etilmogda;

6. Didaktik texnologiyalar. Ular ta'lim muassasasi rivojlanishining asosi yomili hisoblanadi. Bunday texnologiyalar an'anaviy va innovatsion texnologiyalardan foydalanishni o'z ichiga olgan texnika va vositalar majmuasiga asoslanadi: o'quv adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, audiovizual, multimedia, tabaqalashtirilgan o'qitish usullaridan foydalanish.

Ushbu texnologiyalar ta'lim jarayonining boshida bolaning shaxsiyatini qo'yadi. Uning individual fazilatlarini hisobga olinadi va o'qituvchi o'z mahoratini talabaning o'ziga xos ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda mashg'ulotlarni tashkil etishga yo'naltiradi.

Talabaga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari orasida quyidagilarni ajratib ko'rsatish mumkin:

- Ko'p bosqichli ta'lim texnologiyasi. Ushbu texnologiyaga ko'ra, o'quv jarayonini har bir o'quvchining materialni o'zlashtirish qobiliyatiga qarab qurish, ya'ni. Har bir talabaga dasturni o'zlashtirish uchun vaqt beriladi, bu esa aynan o'ziga kerak va uning imkoniyatlariga javob beradi. Shunday qilib, o'quv dasturining asosiy yadrosi samarali tarzda o'zlashtiriladi.

- Tengdoshlarning jamoaviy ta'lim texnologiyasi. Ushbu texnologiya talabalarni psixologik muvofiqligi bo'lgan kamida ikki kishidan iborat guruhlariga birlashtirishni o'z ichiga oladi. Ular turli darajadagi intellektual rivojlanishga ega bo'lishi mumkin, lekin ular vazifalarni bajaradilar, bir-biriga yordam berishadi va shu bilan bir-birlarini rivojlantiradilar. Bu mantiqiy fikrlashni, mas'uliyat hissini, o'zini adekvat qadrlashni shakllantiradi va talabalarni ozod qilishga yordam beradi.

- Hamkorlik texnologiyasi. Ushbu texnologiya talabalarni kichik jamoalarga birlashtirish va ularda o'rganishni o'z ichiga oladi. Ta'lim bir-birining muvaffaqiyatlari va muvaffaqiyatsizliklarini anglagan holda birgalikda amalga oshirilishi kerak. Ta'lim yagona maqsad va vazifalarni belgilashga, har bir o'quvchining majburiy mas'uliyatiga va kognitiv ma'lumotlarni samarali o'zlashtirish uchun teng sharoitlarni ta'minlashga asoslanadi. M24

Ta'lim sohasidagi innovatsiyalar – bu ilg'or pedagogic tajribani amaliyotga tatbiq etish bilan bog'liq barcha narsa. Zamonaviy ilm-fanda yetakchi o'rinni egallagan ta'lim jarayoni o'quvchilarga bilim, ko'nikma, ko'nikma berish, shaxs, fuqarolik fazilatlarini shakllantirishga qaratilgan. O'zgarishlar vaqt, o'rganish, tarbiya va rivojlanishga bo'lgan munosabatning o'zgarishiga bog'liq.

Ta'limda innovatsiyalarning ahamiyati

Ta'limdagi innovatsion texnologiyalar ta'limni tartibga solish va uni to'g'ri yo'nalishga yo'naltirish imkonini beradi. Odamlar har doim noma'lum va yangi narsalardan qo'rqib ketishgan, ular har qanday o'zgarishlarga salbiy munosabatda bo'lishgan. Ommaviy ongda mavjud bo'lgan, odatiy turmush tarziga ta'sir qiladigan stereotiplar og'riqli hodisalarga olib keladi, ta'limning barcha turlarini yangilashga to'sqinlik qiladi. Odamlarning zamonaviy ta'limdagi yangiliklarni qabul qilishni istamasligining sababi qulaylik, xavfsizlik va o'zini o'zi tasdiqlash uchun hayotiy ehtiyojlarni blokirovka qilishdadir. Hamma ham nazariyani qayta o'rganishga, imtihon topshirishga, fikrini o'zgartirishga, shaxsiy vaqt va pul sarflashga tayyor emas. Yangilash jarayoni boshlangandan so'ng, uni faqat maxsus usullar yordamida to'xtatishingiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. J.G'.Yo'ldoshev, S.A.Usmonov. Zamonaviy pedagogic texnologiyalarni amaliyotga joriy qilish. «Fan va texnologiyalar Markazining bosmaxonasi». Toshkent – 2008. 130 bet.
2. N.N.Azizxo'jaeva Pedagogik texnologiyalar va pedagogikm ahorat. “O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi” nashriyoti.Toshkent-2006. 159 bet. 64-70 betlar.
3. R.J.Ishmuxamedov Ta'limda innovatsion texnologiyalar. T., Istedod, 2008.-180 bet.